

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ТЕХНІКИ

<i>Бей Н.О.</i> Еволюція світового та вітчизняного виробництва автомобільних двигунів (XVIII – початок XXI ст.)	6
<i>Гурінчук С.В.</i> Передумови будівництва залізниць на території Закавказзя (друга половина XIX – початок XX ст.)	17
<i>Кривоконь О.Г.</i> Із історії вітчизняного авіабудування: маловідомі пости	25
<i>Олійник О.А.</i> Викладацька та просвітницька діяльність В.М. Лігіна (1846–1900)	35
<i>Пилипчук О.Я., Стрелко О.Г. П.П. Мельников:</i> життя та діяльність.	44
<i>Писарська Н.В.</i> Директори Харківського тракторного заводу: С.В. Саленков, П.Я. Лісняк, М.А. Пашин, П.Ю. Саблев	53
<i>Пістолєнко І.О.</i> Олена Гіберман (Карєєва), Ніна Шаргей та їхній вплив на зміни в біографії Ю.В. Кондратюка (О.Г. Шаргея): на основі аналізу архівних документів	59
<i>Радозуз С.А., Скляр В.М.</i> Директори (ректори) вищих технічних навчальних закладів кінця XIX – першої половини XX ст. – плеяда визначних учнів та соратників професора В.Л. Кірпічова	70
<i>Соловійова Л.М.</i> Внесок професора В.Є. Тімонова у будівництво та експлуатацію морських портів та гідроспоруд	76
<i>Устяк Н.В.</i> Професор М.В. Винокуров про розвиток вагонного парку вітчизняних залізниць	87
<i>Фесовець О.Р.</i> Наукова школа професора В.О. Соковича (1874–1953) – передумови створення, формування, розвиток, сьогодення	95

ІСТОРІЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА

<i>Бурлак Г.В.</i> Науково-організаційна діяльність В.Є. Таїрова (1859–1938) у складі Комітету виноградарства та в рамках з'їздів виноградарів і виноробів	106
<i>Бєлова О.І.</i> Історична ретроспектива розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні (1995–2015 рр.)	116
<i>Вергунов В.А.</i> Професор Павло Федорович Тушкан (Тушканов) (1867–1942): життя віддане аграрній науці й освіті України	125
<i>Гамалія В.М., Руда С.П.</i> Етапи творчого шляху В.В. Підвисоцького (До 160-річчя від дня народження)	147
<i>Грицюта О.О.</i> Участь Історичного товариства Нестора-Літописця в роботі XII археологічного з'їзду в Харкові	153

<i>Дефорж Г.В.</i> Внесок функціональних морфологів у розвиток медицини (кінець XIX – початок XX ст.)	161
<i>Кашиперський В.Є.</i> Наукова спадщина академіка УААН Г.О. Богданова у контексті екологічного моніторингу тваринництва в зонах радіоактивного забруднення	168
<i>Коваленко Н.П.</i> Еволюція застосування системи обробітку ґрунту за методом Т.С. Мальцева в УРСР у 1954 – 1955 роках	175
<i>Коваленко С.Д.</i> Павло Постишев: політичний ідеолог колгоспного дослідництва в УСРР/УРСР у 30-ті роки XX століття	186
<i>Луговський О.Г., Кухта Л.К.</i> Просвітницька діяльність професора Київського університету Л.О. Смогоржевського	198
<i>Орехівський В.Д.</i> Зародження знань про елементи органічного землеробства в Україні	204
<i>Пилипчук О.О.</i> Основні віхи історії європейського права (XI – XVIII ст.)	214
<i>Пилипчук О.Я., Пічкур Т.В.</i> Еволюційні погляди С.А. Подолинського та І.Я. Франка	227
Відомості про авторів	237

CONTENTS

HISTORY OF TECHNOLOGY

<i>Bey N. O.</i> Evolution of world and home production of motor-car engines (XVIII is beginning of XXI centuries)	6
<i>Hurinchuk S.V.</i> The prerequisites for the railways construction on the territory of Transcaucasia in the second half of the XIX th - beginning of the XX th century.	17
<i>Kryvokon O.G.</i> From the history of domestic aircraft engineering: little-known figures	25
<i>Oliinyk O.A.</i> Teaching and educational activity of V. Lihin (1846–1900)	35
<i>Pylypchuk O.Ya., Strelko O.H.</i> P.P. Melnykov: life and activity	44
<i>Pisarskaya N.V.</i> Directors of Kharkiv tractor plant: S.V. Salincov, P.Ya. Lisniak, M.A. Pashyn, P.Yu. Sablev	53
<i>Pistolenko I.O.</i> Olena Giberman (Kareyeva), Nina Shargey and their impact on changes in Yu.V. Kondratyuk's (O.G. Sharhey's) biography: based on analysis of archival documents	59
<i>Radohuz S.A., Sklar V.N.</i> Directors (rectors) of the higher technical education institutions in the end of the XIX – first half of the XX century – the pleiad of outstanding students and followers of professor V. Kirpichev	70
<i>Solovyova L.M.</i> Professor V.Ye. Timonov's contribution to construction and exploitation of marine ports and hydraulic structures	76
<i>Ustiak N.V.</i> Professor M. V. Vinokurov about the railways' wagon park development of national railways	87

Fesovets O. The scientific school of Professor Volodymyr Sokovich (1874 – 1953) – the prerequisites for the creation, formation, development, modernity 95

HISTORY OF SCIENCE

<i>Burlac G.V.</i> V. Tairov (1859-1938) scientific and organizational activity as a member of Viticultural Committee and in the frame of viticulturists and wine-makers congresses	106
<i>Belova O.I.</i> Historical retrospective for development of agricultural administration in Ukraine (1995 – 2015)	116
<i>Vergunov V.A.</i> Professor Pavlo F. Tushkan (Tushkanov) (1867–1942): life gives agricultural science and education of Ukraine	125
<i>Gamaliia V.M., Ruda S.P.</i> Stages of the creative path of V. V. Pidvysotskii (on the 160 th anniversary of his birth)	147
<i>Hrytsiuta O.A.</i> Participation of the Historical Society of Nestor-Chronicler in the work of the XII archaeological congress in Kharkov	153
<i>Deforz H.V.</i> The contribution of functional morphologists to the development of medicine (end of the XIX – began of the XX centuries)	161
<i>Kashpersky V.E.</i> Scientific heritage of the Academy of Sciences of the UAS GA Bogdanova in the context of environmental monitoring of livestock in zones of radioactive contamination	168
<i>Kovalenko N. P.</i> Evolution of the application of system of till of soil after method of T. S. Maltsev in Ukraine in 1954–1955	175
<i>Kovalenko S.D.</i> Pavlo Postyshev: political ideologist of research collective farm in USSR in the 30s years of the XX century	186
<i>Lugovsky A. G., Kuhta L. K.</i> Educational activity of Kyiv university professor Smogorzhevsky L. A.	198
<i>Orehivs'kyi O.D.</i> Origin of knowledge is about elements of organic agriculture in Ukraine	204
<i>Pylypchuk O.O.</i> Main landmarks in the history of European law (XI–XVIII centuries)	214
<i>Pylypchuk O.Ya., Pichkur T.V.</i> Evolutionary views of S.A. Podolynskyi and I.Ya. Franco	227
Information about authors	237